

ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:
[ΣΥΡΙΓΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:
31/05/2022

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Εξειδικευμένο Template για εκπαιδευτικά σενάρια Λογοτεχνίας με τη μέθοδο project.

Τίτλος σεναρίου

Φροντίζω το περιβάλλον.

Εναισθητοποίηση μέσω της Λογοτεχνίας

Δημιουργοί / Συντελεστές

Συρίγα Παρασκευή: ιδέα, σύλληψη, εφαρμογή, αναζήτηση υλικού, εκπόνηση, διαμόρφωση παιδαγωγικού πλαισίου, διαμόρφωση διαδικασίας και εκπαιδευτικού υλικού.

Παρασκευή Συρίγα - επιστημονικός υπεύθυνος @31/05/2022

Συνοπτική περιγραφή

Το διδακτικό σενάριο αξιοποιεί τη μέθοδο project στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με στόχο να αναπτύξουν

φιλοσοφικό προβληματισμό για σύγχρονα προβλήματα, όπως η έλλειψη σεβασμού στο φυσικό περιβάλλον και να ευαισθητοποιηθούν στην προστασία της φύσης. Εφαρμόζονται διδακτικές πρακτικές, όπως η εργασία σε ομάδες, η διαφοροποιημένη ανάθεση εργασιών, η διαθεματική διδασκαλία, η διεπιστημονική συνεργασία καθηγητών και η συνεργασία έξω από τη σχολική τάξη. Αναπτύσσεται στο πλαίσιο των αναγκών του Φωτόδεντρου για την εξοικείωση της εκπαιδευτικής κοινότητας στη διαδικασία παιδαγωγικού και διδακτικού σχεδιασμού παρόμοιων διδακτικών πρακτικών με την αξιοποίηση των ψηφιακών πόρων του Ψηφιακού Σχολείου.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Νεοελληνική Λογοτεχνία > Θέματα > Φύση και περιβάλλον

N. Λογοτεχνία Β΄ Γυμνασίου, Ενότητα 1 "Ο άνθρωπος και η φύση - πόλη - ύπαιθρος"

Θέμα (τα)

Αξιοποιείται η θεματική ενότητα "**Ο άνθρωπος και η φύση**" και οι αντίστοιχοι ψηφιακοί πόροι από το Φωτόδεντρο. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ιστοσελίδες:

- [ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΣΟΥ...](#)
- [Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης](#)
- Διεπιστημονικά και διαθεματικά το μάθημα της Ν. Γλώσσας, στην 7η ενότητα, το κείμενο 3 με τίτλο: [«Η ντροπή των πλαστικών»](#).

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

Η **μέθοδος project** δημιουργεί συνθήκες συνεργασίας περισσότερων συντονιστών/-στριών με αποτέλεσμα τη διεπιστημονική διδασκαλία της θεματικής ενότητας. Οι μαθητές και οι μαθήτριες προτείνουν και αναλαμβάνουν δραστηριότητες με δική τους πρωτοβουλία, προσπαθούν να επιλύσουν προβλήματα, εργάζονται ομαδικά και ατομικά. Οι δραστηριότητες ανατίθενται ανάλογα με τις δυνατότητες, τα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις τους, έτσι ώστε να εμπλέκονται ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και να εκφράζονται δημιουργικά οι αδύνατοι/-ες μαθητές/-ήτριες, που συχνά είναι παθητικοί/-ές ακροατές/-άτριες της διδακτικής πράξης (Frey 2015). Επιπλέον, η μέθοδος project προσφέρει τη δυνατότητα συνεργασίας με εκπαιδευτικούς φορείς, πολιτιστικούς συλλόγους και άλλες ομάδες, επιτρέπει τη συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα με ανάλογο θέμα και μπορεί να ολοκληρωθεί με εκδηλώσεις και ποικίλες δραστηριότητες καλλιτεχνικής έκφρασης (Αποστολίδου, Καπλάνη, Κουντουρά, Πασχαλίδης, Τσαρμπούλου, Χοντολίδου 2004).

Με την παρούσα διδακτική πρόταση επιδιώκεται να γίνει αντιληπτό ότι το γνωστικό αντικείμενο της Ν. Λογοτεχνίας παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η

συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός, οι λεγόμενες δεξιότητες του 21ου αιώνα, που υπαγορεύουν τα Προγράμματα Σπουδών. Το συγκεκριμένο διδακτικό αντικείμενο μπορεί να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες, στην προκειμένη περίπτωση, στο οικολογικό πρόβλημα και να συμβάλει στο να το κατανοήσουν ολιστικά. Επίσης, μέσω της καθοδήγησης των εκπαιδευτικών οι έφηβοι αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπισή του και δημιουργούν ποικίλα κείμενα (αφηγηματικά, περιγραφικά, επιχειρηματολογίας, πολυτροπικά, ψηφιακά) (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο 2003· Παιδαγωγικό Ινστιτούτο 2011).

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα είναι σε θέση:

1. Να κατανοήσουν το λογοτεχνικό κείμενο και τις βασικές ιδέες του και να τις συζητήσουν.
2. Να καταθέσουν την άποψή τους από τη συνάντηση με το κείμενο. Να αναπτύξουν την κριτική σχέση τους με αυτό και να δημιουργήσουν ποικίλα κείμενα (όπως, αφηγηματικά, επιχειρηματολογικά, πολυτροπικά, ψηφιακά).
3. Να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και φιλοσοφικό προβληματισμό για σύγχρονα προβλήματα, όπως το οικολογικό πρόβλημα και να ευαισθητοποιηθούν στην προστασία της φύσης.
4. Να επισημάνουν στοιχεία της διακειμενικότητας, κοινούς θεματικούς τόπους που αναδεικνύουν τη διαχρονικότητα των προβλημάτων και των αξιών σε διαφορετικές κοινωνίες, όπως η σχέση αλληλεξάρτησης ανθρώπου και φύσης.
5. Να αναπτύξουν δεξιότητες, (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία, ενσυναίσθηση, επίλυση προβλημάτων, ψηφιακό γραμματισμό) (Φρυδάκη 2003).

Γλώσσα (εξ) σεναρίου

ελληνικά

Λέξεις-κλειδιά

[Λογοτεχνία φροντίζω το περιβάλλον project διαθεματικότητα οικολογία φύση κλιματική αλλαγή](#)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Το λογοτεχνικό κείμενο στο σχολείο μπορεί να συναρπάσει, να συγκινήσει ή να θεωρηθεί ανιαρό από το νεαρό αναγνωστικό κοινό, αλλά οι μαθητές και οι μαθήτριες εξασκούνται και αξιολογούνται στη θεωρία της λογοτεχνίας και συχνά υποχρεώνονται να πραγματοποιήσουν τις δραστηριότητες του σχολικού εγχειριδίου με ενδεχόμενο τις έτοιμες απαντήσεις από σχολικά βοηθήματα ή ιστοσελίδες. Ωστόσο, η

διδασκαλία λογοτεχνικών έργων αφήνει περιθώρια για ελεύθερη έκφραση των διδασκόμενων, για κατάθεση της προσωπικής τους άποψης και συγκριτική εξέταση των κειμένων με τη σύγχρονη πραγματικότητα μέσω δραστηριοτήτων παραγωγής λόγου, όπως η αναγνωστική ανταπόκριση και η δημιουργική γραφή. Η ανάγνωση του κειμένου απαιτεί την ενεργητική συμμετοχή του αναγνώστη, ο οποίος ανάλογα με την προσωπικότητα και τα βιώματά του καταθέτει απόψεις για την προσωπική του ανταπόκριση στο κείμενο, το νοηματοδοτεί και το ερμηνεύει (Καλογήρου 2009). Η δημιουργική γραφή παρέχει τη δυνατότητα ανάπτυξης της φαντασίας, της προσωπικής καλλιτεχνικής έκφρασης και μετάπλασης των συναισθημάτων σε νέο κείμενο. Οι δραστηριότητες που αφορούν το μάθημα της λογοτεχνίας αποβλέπουν στην καλλιέργεια κριτικού γραμματισμού και στη δημιουργία επαρκών αναγνωστών/-στριών. Ο «καλός» αναγνώστης αναπτύσσει κριτική και δημιουργική σχέση με τα κείμενα με αποτέλεσμα να οδηγείται στην αυτογνωσία, να αντιλαμβάνεται τον κόσμο γύρω του και να αναπτύσσει διαπολιτισμική συνείδηση. Είναι σημαντικό λοιπόν οι μαθητές και οι μαθήτριες να συνομιλούν με το κείμενο, να το κατανοούν, να το βιώνουν, να το απολαμβάνουν και όχι να το διεκπεραιώνουν (Αθανασοπούλου 2005· Γαραντούδης 2005· Μπαλάσκας 2002· Πάτσιου & Καλογήρου 2013· Φρυδάκη 2003). Κατά αυτόν τον τρόπο, το λογοτεχνικό κείμενο λειτουργεί ως μέσο προσωπικής έκφρασης, ως μοχλός έκφρασης σκέψεων και συναισθημάτων. Πρόκειται για μια δημιουργική διαδικασία, χρήσιμη για να αναπτύξουν οι μαθητές και οι μαθήτριες κριτική σκέψη και ενσυναίσθηση, δεξιότητες του 21ου αιώνα, απαραίτητες για τη διαμόρφωση μελλοντικών δημοκρατικών πολιτών (Κατσιίκη-Γκίβαλου 2018· Langer 2018).

Σκεπτικό του σεναρίου / Αιτιολόγηση των επιλογών

Η επιλογή του θέματος «**Φροντίζω το περιβάλλον**» σχετίζεται με ένα από τα σημαντικότερα σύγχρονα προβλήματα, συγκεκριμένα την αδιαφορία για το φυσικό περιβάλλον και την επεκτεινόμενη οικολογική καταστροφή του πλανήτη. Το θέμα είναι γνωστό στους μαθητές και τις μαθήτριες βιωματικά αλλά και από τη Ν. Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου στην 3η ενότητα.

Η **μέθοδος project**, η οποία επιλέγεται για την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου, προσφέρεται για ολιστική διδακτική προσέγγιση του γνωστικού αντικείμενου της λογοτεχνίας με σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους βιωματικής, ανακαλυπτικής, διερευνητικής μάθησης ατομικά ή σε ομάδες, για εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας, για διαθεματική προσέγγιση και διεπιστημονική μελέτη του θέματος. Σε συνδυασμό με τη στοχοθεσία του σχεδίου εργασίας η μέθοδος project μπορεί να αποτελέσει γόνιμο τρόπο, για να κινητοποιηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών και των μαθητριών να αναγνώσουν ολόκληρο το λογοτεχνικό βιβλίο και να διαπιστώσουν τη σύνδεση των ιδεών και των αξιών, που διατυπώνονται στο απόσπασμα ή σε όλο το λογοτέχνημα, με τη δική τους εποχή. Επίσης, να αντιληφθούν ότι η λογοτεχνία σχετίζεται με άλλες τέχνες, όπως η κινηματογραφία, η εικονογράφηση, η μουσική και το θέατρο, να συνειδητοποιήσουν ότι η λογοτεχνία υπάρχει πολλαπλώς στην καθημερινότητά τους και δεν αποτελεί μόνο διδακτικό αντικείμενο. Εντέλει, μπορεί να δοθεί το έναυσμα για ενίσχυση της φιλιαναγνωσίας εκτός σχολικής αίθουσας, ώστε να δημιουργηθούν ευαισθητοποιημένοι/-ες αναγνώστες/-στριες με πνευματική καλλιέργεια και κοινωνικές δεξιότητες, που συμβάλλουν στην ουσιαστική σχέση ατόμου και κοινωνίας. Η

ανάπτυξη σύγχρονων δεξιοτήτων στις οποίες ενδεικτικά περιλαμβάνονται η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η πρωτοβουλία, η ενσυναίσθηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της διαμόρφωσης αναγνωστικής συνείδησης των μαθητών, που καλλιεργεί η φιλιαναγνωσία (Κατσίκη-Γκίβαλου 2018).

Πρωτοτυπία – Καινοτομία

Η **πρωτοτυπία** του σεναρίου συνίσταται στην **αξιοποίηση της μεθόδου project** με στόχο την ανάπτυξη ιδιαίτερα δημιουργικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων. Μέσω των σχεδίων εργασίας εφαρμόζεται η **διαθεματικότητα**, που συνιστά μέθοδο διδασκαλίας κατά την οποία το περιεχόμενο της μάθησης προσεγγίζεται ως ενιαίο με στόχο την πληρέστερη κατανόησή του. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία σχετίζεται με την ενεργητική μάθηση και προϋποθέτει διερεύνηση της γνώσης, αυτενέργεια και βιωματικότητα των μαθητών/-τριών με κριτήριο τα ενδιαφέροντά τους (Αγγελάκος 2003· Ματσαγγούρας 2002). Επομένως, Η διευρυμένη προοπτική της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας μέσω της διαθεματικής προσέγγισης παρέχει τη δυνατότητα να συνδυαστεί ή να αντιπαρατεθεί διδακτικό υλικό από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, οδηγεί στη σφαιρική, συνθετική, ολιστική αντιμετώπιση θεμάτων, προάγει τη γνώση και ενθαρρύνει την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Για την υλοποίηση του σεναρίου αξιοποιούνται οι **ΤΠΕ**.

Προστιθέμενη αξία

Η προστιθέμενη αξία της μεθόδου project έγκειται στο ότι δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες για επικοινωνία, έκφραση, επίλυση προβλημάτων, όπως το οικολογικό στο παρόν διδακτικό σενάριο. Στα πλεονεκτήματα της συγκεκριμένης διδακτικής μεθόδου είναι η παροχή κινήτρων στους μαθητές και τις μαθήτριες για αξιοποίηση των ιδιαίτερων ενδιαφερόντων τους. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες αποκτώνται σε ένα περιβάλλον ομαδικής συνεργασίας, οι δραστηριότητες αγγίζουν το περιεχόμενο πολλών γνωστικών αντικειμένων προωθώντας έτσι την ολοκληρωμένη διαθεματική μάθηση.

Γνωστικά – διδακτικά προβλήματα

Το σενάριο δεν παρουσιάζει γνωστικές δυσκολίες για τους μαθητές και τις μαθήτριες. Το θέμα τους είναι οικείο και το βιώνουν στην καθημερινότητά τους. Ωστόσο, πριν τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου θα μπορούσαν να έχουν διδαχθεί το κείμενο 3 από την 7η ενότητα στο μάθημα της Ν. Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου. Το παραπάνω κείμενο είναι προτεινόμενο ως παράλληλο του λογοτεχνικού κειμένου στο διαδραστικό σχολικό βιβλίο. Επίσης, θα μπορούσαν να έχουν υλοποιήσει τη διαθεματική εργασία της 7ης ενότητας στο μάθημα της Ν. Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Με βάση το πλαίσιο της μεθόδου project, η παιδαγωγική προσέγγιση είναι μαθητοκεντρική και εφαρμόζονται στρατηγικές ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, καθώς και βιωματικές και διαθεματικές προσεγγίσεις. Επιλέγονται κοινωνικές-συναισθηματικές στρατηγικές μάθησης. Οι μαθητές/-ήτριες συνεργάζονται και εργάζονται ομαδικά με συμμαθητές/-ήτριές τους για την κατανόηση ή επίλυση ενός προβλήματος (ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. 2014). Παράλληλα, ενθαρρύνεται η εμπλοκή των μαθητών/-τριών σε ατομικές δραστηριότητες. Επίσης, η συνεργατική μάθηση θεωρείται η προσφορότερη για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας, γιατί αξιοποιεί την ενεργητική μάθηση, δημιουργεί στα παιδιά κίνητρα για την απόκτηση γνώσεων μέσω των δράσεων και ενδείκνυται για σύνθετες νοητικές διεργασίες, όπως είναι η ερμηνεία της λογοτεχνίας.

Οι ομαδικές εργασίες προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των διδασκόμενων, την ανταλλαγή απόψεων, την ανάληψη πρωτοβουλιών και την παραγωγή συλλογικού έργου με αποτέλεσμα την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και συνεργασίας (Boudrit 2007). Οι ατομικές δραστηριότητες συντελούν στην καλλιέργεια αναγνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων (ανάγνωση, ακρόαση, συγγραφή, κριτική σκέψη, ενσυναίσθηση) (Υ.ΠΑΙ.Θ. Οδηγίες 2021-2022).

Παιδαγωγική προσέγγιση

Επιλέγεται η μέθοδος project ως η πιο πρόσφορη για την επίτευξη των παιδαγωγικών στόχων. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή διδασκαλία, που το κέντρο βάρους βρίσκεται στον/στη διδάσκοντα/-ουσα, στη συγκεκριμένη παιδαγωγική μέθοδο μετατοπίζεται στους εκπαιδευόμενους και τις εκπαιδευόμενες. Σύμφωνα με τον Dewey (Ντιούι) το σχολείο μετατρέπεται σε εργαστήριο και ο μαθητής από παθητικός δέκτης γίνεται ενεργός παράγοντας της ίδιας του της μάθησης. Η μάθηση αποτελεί αποτέλεσμα διαρκούς αναζήτησης με έμφαση στα ενδιαφέροντα και τις εμπειρίες του. Βασικά χαρακτηριστικά της μεθόδου project αποτελούν, η ύπαρξη ομάδας/-ων, η ελευθερία των μελών της κάθε ομάδας να προτείνουν θέματα και να εκφέρουν απόψεις, η συνεργασία περισσότερων του ενός συντονιστών-εκπαιδευτικών κατά τη διεξαγωγή του project μέσω της διεπιστημονικής προσέγγισης και η δυνατότητα ανοίγματος της σχολικής κοινότητας προς την κοινωνία. Γίνεται φανερό ότι η παιδαγωγική μέθοδος project έχει ιδιαίτερη αξία, καθώς περιλαμβάνει τη συνεργατική, διερευνητική, βιωματική, ολιστική προσέγγιση της γνώσης (Frey 2015· Καμπεζά· Πρόσωπα, ιδέες και θέματα στις επιστήμες της αγωγής - Από το μύθο της παιδαγωγικής επάρκειας στην ουσία της παιδαγωγικής σκέψης 2010).

Διδακτικό μοντέλο

Στο διδακτικό σενάριο αξιοποιούνται σύγχρονα παιδαγωγικά μοντέλα διδασκαλίας. Συγκεκριμένα: α) το **επικοδομητικό** παιδαγωγικό μοντέλο, κατά το οποίο ο εκπαιδευόμενος ενθαρρύνεται να ανακαλύψει και να οικοδομήσει τη γνώση του, β) το παιδαγωγικό μοντέλο της **ανακάλυψης της γνώσης**, βασική ιδέα του οποίου είναι ότι το άτομο ενεργεί για να μάθει και σημαντικό μέρος της μάθησης αποτελεί η επίλυση

προβλημάτων, γ) το **κοινωνικό** διδακτικό μοντέλο, που βασίζεται στη συνεργασία και τη βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των διδασκόμενων.

Διδακτικές στρατηγικές / τεχνικές

Το διδακτικό σενάριο εναρμονίζεται με τα νέα ΠΣ που προωθούν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/-τριών, τη συνεργασία, την εργασία σε ομάδες, τη διερευνητική μάθηση, τη βιωματική προσέγγιση, την επίλυση προβλημάτων και την επικοινωνιακή προσέγγιση μέσω της δημιουργίας περιβαλλόντων καθοδηγούμενης μάθησης από τον/την εκπαιδευτικό (ΙΕΠ 2021).

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Το σενάριο εφαρμόζεται στη Β' τάξη Γυμνασίου. Επιπλέον, η θεματική ενότητα «Φροντίζω το περιβάλλον» μελετάται διεπιστημονικά και επεκτείνεται διαθεματικά σε Εκπαιδευτικά Προγράμματα με συνεργασίες εκπαιδευτικών και συνδέεται με τη θεματική ενότητα «Φροντίζω το Περιβάλλον» των Εργαστηρίων Δραστηριοτήτων.

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

γυμνάσιο

Τάξη

Β' Γυμνασίου

Ηλικιακή ομάδα

Από 13 Έως 15

Γλώσσα στοχευόμενου κοινού

ελληνικά

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

μεσαία διάρκεια: από 4 ώρες έως 1 μήνα

Χώρος υλοποίησης

Αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο υπολογιστών, εξ αποστάσεως με ασύγχρονη και σύγχρονη διδασκαλία.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η οργάνωση του περιβάλλοντος εργασίας της σχολικής τάξης κατά την υλοποίηση του Σεναρίου διαμορφώνεται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του σχεδίου εργασίας.

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Ο/Η εκπαιδευτικός έχει διαμεσολαβητικό και καθοδηγητικό ρόλο φροντίζοντας για ένα περιβάλλον μάθησης που υποστηρίζει τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα και την εκπλήρωση των στόχων του σεναρίου. Εμπυχώνει τον/την μαθητή/-ήτριά του προκειμένου να οικοδομήσει συνεργατικά τις γνώσεις του και τελικά να ανακαλύψει τις δικές του μαθησιακές διαδρομές για την επίτευξη των στόχων του. Οι μαθητές/-ήτριες καλούνται να μελετήσουν υλικό και να εκπονήσουν δραστηριότητες που εστιάζουν στην κατανόηση, την ερμηνεία, τη σύγκριση, την επίλυση προβλημάτων με απώτερο σκοπό την ενθάρρυνση της διερευνητικής ανακαλυπτικής μάθησης, της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας. Αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο, δημιουργώντας πρωτότυπα έργα ατομικά ή σε ομάδες.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

Οι μαθητές και οι μαθήτριες να διαθέτουν καλή γνώση χρήσης του υπολογιστή, κατοχή βασικών δεξιοτήτων στη χρήση διαδικτύου και εξοικείωση με τις εκπαιδευτικές πλατφόρμες ασύγχρονης διδασκαλίας η-τάξη, e-me και τα ψηφιακά εργαλεία. Εναλλακτικά, εξοικείωση με μηχανές αναζήτησης και ψηφιακά εργαλεία για την παραγωγή ηχητικού, οπτικοακουστικού υλικού κ.ά.

Πριν την εφαρμογή του Σεναρίου απαιτείται διερεύνηση των κλίσεων και των ενδιαφερόντων των μαθητών/-τριών αλλά και των προτάσεών τους για διάφορα είδη ψηφιακών δραστηριοτήτων που δύνανται να εκπονήσουν οι συμμετέχοντες/-ουσες στο project, ώστε να ληφθούν υπόψη του/της εκπαιδευτικού.

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών για την υλοποίηση του σεναρίου: Γνώσεις για την οικολογική καταστροφή. 1η εκδοχή: Το θέμα τους είναι γνωστό βιωματικά αλλά και από τη Ν. Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου (ενότητα 3). 2η εκδοχή: Πριν τη διδασκαλία του λογοτεχνικού κειμένου θα μπορούσαν να έχουν διδαχθεί οι μαθητές/τριες το κείμενο 3 από την 7η ενότητα στο μάθημα της Ν. Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου. Το παραπάνω κείμενο είναι προτεινόμενο ως παράλληλο του λογοτεχνικού κειμένου στο διαδραστικό σχολικό βιβλίο. Επίσης, θα μπορούσαν να έχουν υλοποιήσει τη διαθεματική εργασία της 7ης ενότητας στο μάθημα της Ν. Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου.

Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία

Για την υλοποίηση του σεναρίου αξιοποιούνται φύλλα εργασίας, ψηφιακοί πόροι, όπως το Φωτόδεντρο και ψηφιακά εργαλεία από εφαρμογές του διαδικτύου.

Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

Η απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή του Σεναρίου είναι αυτή που διαθέτει κάθε σχολική μονάδα και αφορά στις δυνατότητες αξιοποίησης ηλεκτρονικών υπολογιστών και σύνδεσης με το διαδίκτυο. Επειδή οι δυνατότητες αυτές ποικίλουν από σχολική μονάδα σε σχολική μονάδα μπορεί να αξιοποιηθούν εναλλακτικά το εργαστήριο πληροφορικής ή φορητοί υπολογιστές και συσκευές που είναι στη διάθεση των μαθητών και των μαθητριών.

Απαιτούμενη προετοιμασία

Για την υλοποίηση του Σεναρίου είναι ανάγκη να έχει εξασφαλιστεί η δυνατότητα αξιοποίησης από τη σχολική τάξη της απαραίτητης ηλεκτρονικής υποδομής (ηλεκτρονικοί υπολογιστές, προβολέας) και η σύνδεση με το διαδίκτυο.

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα είναι σε θέση:

1. Να κατανοήσουν το λογοτεχνικό κείμενο και τις βασικές ιδέες του και να τις συζητήσουν.
2. Να καταθέσουν την άποψή τους από τη συνάντηση με το κείμενο. Να αναπτύξουν την κριτική σχέση τους με αυτό και να δημιουργήσουν ποικίλα κείμενα (αφηγηματικά, επιχειρηματολογικά, πολυτροπικά, ψηφιακά).
3. Να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και φιλοσοφικό προβληματισμό για σύγχρονα προβλήματα, όπως η έλλειψη σεβασμού στο φυσικό περιβάλλον από τον δυτικό άνθρωπο και να ευαισθητοποιηθούν στην

προστασία της φύσης.

4. Να επισημάνουν στοιχεία της διακειμενικότητας, κοινούς θεματικούς τόπους που αναδεικνύουν τη διαχρονικότητα των προβλημάτων και των αξιών σε διαφορετικές κοινωνίες, όπως η σχέση αλληλεξάρτησης ανθρώπου και φύσης.

5. Να καλλιεργήσουν ποικίλες δεξιότητες (νοητικές κοινωνικές, ψηφιακές): κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία, ενσυναίσθηση, επίλυση προβλημάτων, ψηφιακό γραμματισμό.

Διδακτικοί στόχοι

Με την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου επιδιώκεται οι μαθητές/-ήτριες:

- Να αναγνωρίσουν και να αναζητήσουν με τα κατάλληλα ερωτήματα (τι λέει, πού το λέει, πώς το λέει) το περιεχόμενο των κειμένου.
- Να συνδέσουν το κείμενο με την εποχή που δημιουργήθηκε και να εκφράσουν την άποψή τους για τη διαχρονικότητα των ιδεών του.
- Να ασκήσουν κριτική στις απόψεις του κειμένου, να εκφράσουν τις σκέψεις τους και τα συναισθήματά τους αιτιολογώντας τα.
- Να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό λόγο μέσω προφορικών και γραπτών δραστηριοτήτων (π.χ. σύνταξη της δικής τους ομιλίας, αντιπαράθεση απόψεων κατά αναλογία των αγώνων επιχειρηματολογίας-αντιλογίας, δημιουργική γραφή).
- Να συγκρίνουν, να συνεξετάσουν, να αντιπαραβάλουν το κείμενο με άλλα κείμενα γραπτά, πολυτροπικά, ηχητικά, οπτικοακουστικά, ώστε να διακρίνουν το αξιακό περιεχόμενο και να αναπτύξουν δεξιότητες (όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός, οι λεγόμενες δεξιότητες του 21ου αιώνα).
- Να αναπτύξουν με αφετηρία τα κείμενα τη δημιουργικότητά τους για την παραγωγή άλλων μορφών τέχνης, π.χ. εικαστικών έργων, κινηματογραφικών δημιουργιών αξιοποιώντας και τις νέες τεχνολογίες.
- Να ασκηθούν στην κριτική εξέταση των κειμένων, για να μάθουν να αναζητούν τα αίτια που οδηγούν στην οικολογική καταστροφή αλλά και τα κίνητρα της ανθρώπινης δράσης που οδηγούν στη δημιουργία του πολιτισμού.
- Να συνεργαστούν κατά την επεξεργασία του κειμένου και να αναζητήσουν ερμηνευτικές απαντήσεις στα ερωτήματα που θέτει το κείμενο.
- Να αξιοποιήσουν ψηφιακά εργαλεία για να εκπονήσουν ερευνητικές δραστηριότητες ανάγνωσης, δημιουργικής γραφής, καλλιτεχνικής δημιουργίας, διαδικτυακής επικοινωνίας.
- Να εμπλακούν σε δραστηριότητες που προάγουν τη φιλιαναγνωσία.

Γενικός/οί στόχος/οι

Η παρουσίαση εναλλακτικών πρωτότυπων ρεαλιστικών προτάσεων για την προστασία του περιβάλλοντος με στόχο την εφαρμογή τους και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων ανάλογα με τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα των παιδιών, για να αισθανθούν οι έφηβοι μέσω της Λογοτεχνίας ικανοποίηση, τη χαρά της δημιουργίας, να λειτουργήσουν ομαδικά και να αξιοποιήσουν την τεχνολογία με ενεργητικό τρόπο.

Ταξινόμια διδακτικών στόχων

Αξιοποιείται η ταξινόμια των στόχων του Bloom και των συνεργατών του, σύμφωνα με την οποία κατηγοριοποιούνται οι μορφές συμπεριφοράς του εκπαιδευόμενου σε τρεις μεγάλους τομείς: τον γνωστικό, τον συναισθηματικό και τον ψυχοκινητικό.

Διατύπωση διδακτικών στόχων

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να ασκηθούν στην ενεργητική ακρόαση και κατανόηση λογοτεχνικού κειμένου.
- Να αναγνωρίσουν με τα κατάλληλα ερωτήματα (τι λέει, πού το λέει, πώς το λέει) το περιεχόμενο του κειμένου.
- Να κατανοήσουν ότι ο/η κάθε αναγνώστης/-στρια προσλαμβάνει διαφορετικά το κείμενο ανάλογα με τις εμπειρίες και τα βιώματά του.
- Να συνδέσουν το κείμενο με την εποχή που γράφτηκε και να εκφράσουν την άποψή τους για τη διαχρονικότητα των νοημάτων του.
- Να ασκήσουν κριτική στο κείμενο αιτιολογώντας τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.
- Να συγκρίνουν, να συνεξετάσουν, να αντιπαραβάλουν το κείμενο με ποικίλα άλλα κείμενα, γραπτά, ακουστικά, οπτικοακουστικά, κλπ.)

Ειδικοί διδακτικοί στόχοι (κατά Bloom)

Ως προς γνωστικό τομέα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

1.
  - Να καταγράψουν τις βασικές ιδέες που προβάλλονται στο κείμενο «Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο».
  - Να αναγνωρίσουν προβλήματα που παρουσιάζονται ενάμιση σχεδόν αιώνα πριν και είναι επίκαιρα στην εποχή μας.
  - Να περιγράψουν τη συναισθηματική κατάσταση του Ινδιάνου Σιάτλ.

- Να αναφέρουν τις προβλέψεις του Ινδιάνου Σιάτλ, τα αντίστοιχα χωρία και αυτές που επαληθεύονται στην εποχή μας.

2.

- Να ανακαλέσουν προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες που θα συμβάλουν στην νοηματική προσέγγιση του κειμένου και επομένως
- να κατανοήσουν το κείμενο.
- Να ερμηνεύσουν τα λόγια του αρχηγού των Ινδιάνων, ειπωμένα το 1855. Σιάτλ: «Η γη δεν είναι αδερφός του, αλλά εχθρός του που πρέπει να τον κατακτήσει, και αφού τον κατακτήσει, πηγαίνει παρακάτω» και
- να διακρίνουν τη διαχρονικότητα των λόγων του.
- Να εξηγήσουν τον χαρακτηρισμό «άγριους» του Ινδιάνου Σιάτλ για τον εαυτό του και τους ομοεθνείς του.

3.

- Να δείξουν με εικόνες, ζωγραφιές/πίνακες ζωγραφικής την όψη που παρουσιάζουν οι πολιτείες των λευκών στη σύγχρονη εποχή, η οποία θα έκανε τον ερυθρόδερμο να δυσφορεί και
- να γράψουν τους λόγους που τους δημιουργούν δυσaréσκεια.
- Να συσχετίσουν την ομιλία με άλλα κείμενα γραπτά, ακουστικά, οπτικοακουστικά.
- Να προτείνουν εφικτές λύσεις για την αντιμετώπιση της διαρκώς επεκτεινόμενης οικολογικής καταστροφής.

4.

- Να αναλύσουν γιατί η όψη της πολιτείας των λευκών (και η νοοτροπία των κατοίκων της) «κάνει κακό στα μάτια του ερυθρόδερμου».
- Να σκιαγραφήσουν την προσωπικότητα του αρχηγού των Ινδιάνων.
- Να συγκρίνουν την πολιτεία των λευκών ενάμιση αιώνα πριν με τη σύγχρονη μεγαλούπολη και
- να διατυπώσουν τα συμπεράσματά τους.

5.

- Να αξιολογήσουν τα λεγόμενα του «άγριου» Ινδιάνου αιτιολογώντας τις απόψεις τους.
- Να κρίνουν τις προβλέψεις του Ινδιάνου Σιάτλ.

6.

- Να δημιουργήσουν ποικίλα κείμενα (αφηγηματικά, περιγραφικά, επιχειρηματολογίας, πολυτροπικά, ψηφιακά). Να οπτικοποιήσουν χωρία του κειμένου, να δημιουργήσουν ψηφιακό κολάζ.
- Να σχεδιάσουν αφίσα.
- Να παραγάγουν κείμενα δημιουργικής γραφής.

- Να δημιουργήσουν βίντεο ευαισθητοποίησης 1'-10' με θέμα το περιβάλλον.
- Να οργανώσουν εκδήλωση.
- Να δημιουργήσουν ψηφιακό περιοδικό ή εφημερίδα.
- Να γράψουν το δικό τους διήγημα με θέμα το φυσικό περιβάλλον.

Ως προς συναισθηματικό τομέα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

1.
  - Να ακούσουν ενεργητικά το κείμενο και να μοιραστούν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, ώστε να φανεί η προσωπική τους πρόσληψη από την ανάγνωση του κειμένου.
2.
  - Να συμμετάσχουν σε διάλογο σε ομάδες, για να προσπελάσουν νοηματικά το κείμενο.
  - Να απαντήσουν σε ερωτήσεις σε σχέση με τον χώρο, τον χρόνο τις σκέψεις και την ψυχοσύνθεση του ήρωα σε μια προσπάθεια γνωριμίας του.
  - Να προσφερθούν ως εθελοντές σε δράσεις βοηθώντας στην ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας αλλά και της τοπικής κοινωνίας.
3.
  - Να εργαστούν ομαδικά ή ατομικά.
  - Να εκθέσουν τις απόψεις τους για το οικολογικό πρόβλημα.
  - Να συζητήσουν τα σημεία του κειμένου που προϊδεάζουν για την απόφαση των Ινδιάνων για τη γη τους.
4.
  - Να οργανώσουν ημερίδα στο σχολείο με θέμα το οικολογικό πρόβλημα.
  - Να συνθέσουν τα δικά τους κείμενα ευαισθητοποίησης (ψηφιακά, πολυτροπικά, ηχητικά) για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
5.
  - Να δώσουν λύσεις για την αντιμετώπιση του οικολογικού ζητήματος.
  - Να αντισταθούν στην οικολογική καταστροφή μέσω ποικίλων δράσεων σε συνεργασία με τοπικούς φορείς.
  - Να γνωστοποιήσουν στους τοπικούς φορείς εξουσίας και στην τοπική κοινωνία τα περιβαλλοντικά προβλήματα αποβλέποντας στη συνεργασία για την επίλυσή τους.

Ως προς ψυχοκινητικό τομέα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να μάθουν να διαλέγονται και να συνεργάζονται κατά την επεξεργασία του κειμένου και να αναζητούν ερμηνευτικές απαντήσεις στα ερωτήματα που θέτει το κείμενο, ώστε
- να οικοδομήσουν τη δική τους γνώση.

Επίπεδο προσέγγισης μιντιακού στόχου

Στόχος του σεναρίου αποτελεί η ανάπτυξη ψηφιακού γραμματισμού μέσω δραστηριοτήτων, που σχετίζονται με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να επιλύσουν προβλήματα και να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να αποβούν δημιουργικοί/-ές αναγνώστες/-στριες και να διαμορφώσουν αισθητικά κριτήρια που θα αξιοποιηθούν ως ερείσματα για ποιοτική ζωή.
- Να αισθανθούν τη χαρά της βιωματικής συμμετοχής και της εκφραστικής-δημιουργικής γραφής.
- Να καλλιεργήσουν την κριτική τους ικανότητα αλλά και πολλές άλλες δεξιότητες, όπως η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.
- Να αποκτήσουν σταδιακά συνείδηση ενεργού και δημοκρατικού πολίτη, που υπερασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και αγωνίζεται για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Να αντιληφθούν ότι χρειάζονται τη λογοτεχνία, γιατί με αυτήν αποκτούν εμπειρίες χρήσιμες για να κατανοήσουν τον εαυτό τους και τον κόσμο.

Δεξιότητες

Με το εκπαιδευτικό σενάριο αναμένεται οι μαθητές/-ήτριες να καλλιεργήσουν δεξιότητες (νοητικές, κοινωνικές, ψηφιακές): κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία, πρωτοβουλία, οργανωτική ικανότητα, ενσυναίσθηση, επίλυση προβλημάτων, ψηφιακό γραμματισμό, τις λεγόμενες δεξιότητες του 21ου αιώνα, που υπαγορεύουν τα Προγράμματα Σπουδών.

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να διερευνήσουν τη σχέση της λογοτεχνίας με την κοινωνία και να γνωρίσουν τους αγώνες του ανθρώπου.
- Να μελετήσουν το κείμενο κριτικά και να αναζητήσουν τα αίτια που οδηγούν στην περιβαλλοντική ανισορροπία παράλληλα με τα κίνητρα της ανθρώπινης δράσης που οδηγούν στη δημιουργία του πολιτισμού, έτσι ώστε να διαμορφώσουν τις δικές τους αξίες και στάση ζωής.
- Η σχολική τάξη να μετατραπεί σταδιακά σε μια πλουραλιστική και αναστοχαστική κοινότητα ενεργητικών και κριτικών αναγνωστών και αναγνωστριών που τελικά θα εξελιχθούν σε εγγράμματους, ελεύθερα σκεπτόμενους και συνειδητοποιημένους πολίτες.

Σχέση / Σύνδεση με Προγράμματα Σπουδών

Το παρόν διδακτικό σενάριο καλύπτει τους περισσότερους στόχους του νέου Προγράμματος Σπουδών Γυμνασίου (2021) του ΙΕΠ αλλά και του ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ Λογοτεχνίας για το Γυμνάσιο (2003). Σχετίζεται με την ανάγνωση, την παραγωγή λόγου, τη γνωστική διάσταση του μαθήματος, την ψυχαγωγική λειτουργία και τη δημιουργία κοινότητας αναγνωστών, που εμπλέκονται σε ποικίλες ομαδικές δράσεις καλλιτεχνικού περιεχομένου και αξιοποίησης των ψηφιακών εργαλείων.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Για το διδακτικό σενάριο της Λογοτεχνίας επιλέγεται διδακτική προσέγγιση που αντιμετωπίζει τη μάθηση ως ενεργητική, εποικοδομητική και συνεργατική διαδικασία. Η ερμηνεία του κειμένου έχει ανακαλυπτικό χαρακτήρα. Οι νεαροί/-ές αναγνώστες/-στριες κατά την ανάγνωση προσλαμβάνουν και ερμηνεύουν το κείμενο σε σχέση με το κοινωνικό τους περιβάλλον και τα βιώματά τους.

Εκπαιδευτικοί πόροι

Οι δραστηριότητες του εκπαιδευτικού σεναρίου αξιοποιούν κυρίως το ψηφιακό υλικό του Φωτόδεντρου, μαθησιακών αντικειμένων του Ψηφιακού Σχολείου και εγκεκριμένους ψηφιακούς πόρους από το ΥΠΑΙΘ. Το προτεινόμενο ψηφιακό υλικό στηρίζεται στις αρχές της διερευνητικής μάθησης, εναρμονίζεται με τους στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών, τις αρχές της Παιδαγωγικής επιστήμης και της διδακτικής της Λογοτεχνίας. Ειδικότερα, οι ανοικτοί ψηφιακοί πόροι που αξιοποιούνται καταγράφονται λεπτομερώς στις δραστηριότητες και στα συνοδευτικά φύλλα εργασίας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ &

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Η οργάνωση του περιβάλλοντος εργασίας της σχολικής τάξης κατά την υλοποίηση του project διαμορφώνεται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του Σεναρίου.

Φάσεις, Βήματα ή Δραστηριότητες

1η Διδακτική ώρα

Φάση 1η: Επαφή με το λογοτεχνικό κείμενο

Φάση 2η: Γνωριμία με τον ήρωα και βασικές ιδέες του κειμένου

Φάση 3η: Προθετικότητα ομιλητή

Φάση 4η: Αξιολόγηση

Φάση 5η: Αναστοχασμός

2η Διδακτική ώρα

Φάση 1η: Λογοτεχνική ανάγνωση

Φάση 2η: Διερεύνηση-εκπόνηση εργασιών

Φάση 3η: Ανάρτηση εργασιών - δημοσιοποίηση

Φάση 4η: Ανάθεση εργασιών στο σπίτι ατομικά ή σε ομάδες

3η Διδακτική ώρα

Ατομική εργασία- Δημιουργική γραφή

4η Διδακτική ώρα

Παρουσίαση εργασιών

Αξιολόγηση - Αναστοχασμός

Δραστηριότητα 1

Τίτλος δραστηριότητας

Επαφή με το λογοτεχνικό κείμενο

Συνοπτική περιγραφή

Για να προσελκύσουμε την προσοχή των μαθητών και των μαθητριών και να ενεργοποιήσουμε τη φαντασία τους γράφουμε στον πίνακα τον **τίτλο** του λογοτεχνικού κειμένου που θα διδάξουμε ή τον προβάλλουμε με προβολέα. «Ανοίγουμε» συζήτηση με αφορμή τον τίτλο του αποσπάσματος. Τους ζητείται να απαντήσουν ποιο υποθέτουν ότι είναι το θέμα του κειμένου που θα μελετήσουν (Φάση 1η). Ακολουθώντας την πορεία διδασκαλίας ο/η εκπαιδευτικός διαβάζει στην τάξη το λογοτεχνικό κείμενο από το Φωτόδεντρο - Διαδραστικά σχολικά βιβλία [Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο](#) και στη συνέχεια καλούμε τους νεαρούς αναγνώστες και τις νεαρές αναγνώστριες να πουν τις εντυπώσεις τους, να μοιραστούν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, ώστε να φανεί η προσωπική τους πρόσληψη από την ανάγνωση του κειμένου. Στο επόμενο στάδιο, κάθε μαθητής/-ήτρια συμμετέχει στον διάλογο της τάξης αξιοποιώντας τα ευρήματα του/της, εμβαθύνοντας στη γνωριμία με τον ήρωα. «Γνωρίζουμε τον ήρωα Ινδιάνο Σιάτλ (ποιος είναι, σε ποια κατάσταση βρίσκεται, τι νιώθει, τι σκέπτεται, ποιες είναι οι βασικές ιδέες που προβάλλονται)» (Φάση 2η). Χωρίζουμε τους μαθητές και μαθήτριες **σε ομάδες** των 4-5 ατόμων. Οι ομάδες διεξάγουν τις ίδιες δραστηριότητες, που θα τους βοηθήσουν να συνεργαστούν και να αντιληφθούν την προθετικότητα του ομιλητή/δημιουργού. Μετά από συζήτηση δημιουργούν το τελικό τους προϊόν: **ένα γραπτό (60-100 λέξεων) ή ηχητικό κείμενο (διάρκειας 2')** (Φάση 3η). Θα μπορούσαν οι μαθητές και οι μαθήτριες να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία της εκπαιδευτικής πλατφόρμας e-me: Accordion/Essay και e-me: Audio Recorder, αν είναι εξοικειωμένοι/-ες. Στην 4η Φάση παρουσιάζονται οι σημειώσεις κάθε ομάδας (2' κάθε ομάδα). Η 5η Φάση ολοκληρώνεται με σχολιασμό από τις άλλες ομάδες. ([Φύλλο εργασίας Δ1](#))

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να ενεργοποιήσουν τη φαντασία τους.
- Να συμμετάσχουν ενεργητικά στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Να παρουσιάσουν την προσωπική τους πρόσληψη από την ανάγνωση του κειμένου.
- Να εμβαθύνουν στη γνωριμία με τον ήρωα.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας με τη δημιουργία ομάδων.
- Να εκφραστούν δημιουργικά.
- Να μπορούν να αξιολογήσουν και να σχολιάσουν τις εργασίες των συμμαθητών/-τριών τους.

Είδος δραστηριότητας

Κατανόηση κειμένου και συζήτηση στην ολομέλεια.

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Αξιοποιούνται τεχνικές όπως πρόκληση του ενδιαφέροντος και της περιέργειας με αφόρμηση και συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης.

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Για την εκπόνηση δραστηριότητας προτείνονται τα e-me: Accordion/Essay και e-me: Audio Recorder.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν δραστηριότητες ατομικά και ομαδικά.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται ατομικά ή σε ομάδες και αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή εκπαιδευτικό υλικό,

το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Δραστηριότητα 2

Τίτλος δραστηριότητας

Παρακολούθηση και δημιουργία βίντεο

Συνοπτική περιγραφή

Ανάληψη και εκπόνηση εργασιών. Στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης μάθησης κάθε μαθητής/-ήτρια επιλέγει και υλοποιεί μία εργασία. Οι εργασίες πραγματοποιούνται στη σχολική αίθουσα ή στο Εργαστήριο Πληροφορικής και αναρτώνται σε πλατφόρμα πριν τη λήξη της διδακτικής ώρας.

1. Σε ολιγομελείς ομάδες ή ζεύγη μαθητών οι διδασκόμενοι/ες επισκέπτονται τον ιστότοπο του [Φωτόδεντρου Μαθησιακά Αντικείμενα](#), παρακολουθούν το βίντεο του Λουκά Λελόβα, μαθητή του 2ου Γυμνασίου Πρέβεζας που κέρδισε το πρώτο βραβείο στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό της ΕΡΤ (2010): [«Κάνε άλμα πιο γρήγορο από τη φθορά»](#) και γράφουν σε **ψηφιακό κείμενο** τις προβλέψεις του Ινδιάνου μέσα από το βραβευμένο μαθητικό βίντεο (5,5').
2. Εναλλακτικά: Δημιουργούν το δικό τους **βίντεο από 1'- 9'** με θέμα το περιβάλλον και τις προβλέψεις του Ινδιάνου ([Φύλλο εργασίας Δ2α](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να αναζητήσουν πληροφορίες, να ερευνήσουν.
- Να ευαισθητοποιηθούν στο πρόβλημα της οικολογικής καταστροφής.
- Να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους.
- Να συσχετίσουν τον λόγο με την εικόνα.
- Να καλλιεργήσουν τον οπτικό και ψηφιακό γραμματισμό.
- Να επικοινωνούν και να συνεργάζονται για την επίτευξη κοινού έργου.

Είδος δραστηριότητας

Project

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Ομαδοσυνεργατική

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Για την εκπόνηση δραστηριότητας προτείνονται τα e-me content: Interactive Video, e-me: Essay/ Accordion ή η-τάξη: Εργασίες (on line κείμενο). Εναλλακτικά, αξιοποιούν κάποιο πρόγραμμα επεξεργασίας βίντεο που γνωρίζουν.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ομαδικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται σε ομάδες αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό

υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Δραστηριότητα 3

Τίτλος δραστηριότητας

Δημιουργία παρουσίασης

Συνοπτική περιγραφή

Σε ολιγομελείς ομάδες ή ζεύγη μαθητών οι διδασκόμενοι/-ες επισκέπτονται τον ιστότοπο του [Φωτόδεντρου Μαθησιακά Αντικείμενα](#), επιλέγουν τον σύνδεσμο με τίτλο [Το κλίμα είναι στα χέρια τους \(αλλά και τα δικά μας\)](#), μελετούν την παρουσίαση και εκπονούν τη δραστηριότητα: Σιάτλ: «Η γη δεν είναι αδερφός του, αλλά εχθρός του που πρέπει να τον κατακτήσει, και αφού τον κατακτήσει, πηγαίνει παρακάτω». Τα λόγια του αρχηγού των Ινδιάνων, ειπωμένα το 1855, παραμένουν επίκαιρα. Να αποδείξετε την ισχύ τους στις μέρες μας και **να παρουσιάσετε** αντίστοιχο **φωτογραφικό υλικό** ή **σκίτσα** ([Φύλλο εργασίας Δ2β](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να ευαισθητοποιηθούν στο πρόβλημα της οικολογικής καταστροφής.
- Να αυξήσουν τη δημιουργικότητά τους.
- Να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη τους.
- Να αναπτύξουν τον οπτικό γραμματισμό.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας.

Είδος δραστηριότητας

Project

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Ομαδοσυνεργατική

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Για την εκπόνηση δραστηριότητας προτείνονται τα e-me: Image Hotspots, e-me: Collage, Image Slider, e-me: Course Presentation. Εναλλακτικά, αξιοποιούν κάποιο πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνας ή παρουσιάσεων που γνωρίζουν.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ομαδικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται σε ομάδες αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός

γραμματισμός.

Δραστηριότητα 4

Τίτλος δραστηριότητας

Δημιουργία πολυτροπικών κειμένων

Συνοπτική περιγραφή

Σε ολιγομελείς ομάδες ή ζεύγη μαθητών οι διδασκόμενοι/ες επισκέπτονται τον ιστότοπο του [Φωτόδεντρου Μαθησιακά Αντικείμενα](#), επιλέγουν τον σύνδεσμο με τίτλο [Κλιματική αλλαγή: το κλίμα είναι στο χέρι σου...](#) και ειδικότερα ιστοσελίδες με οπτικό υλικό. Επίσης, επισκέπτονται τον ιστότοπο του Φωτόδεντρου – [Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία](#) τα [Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας \(Β΄ Γυμνασίου\) – Βιβλίο Μαθητή \(Εμπλουτισμένο\)](#) και αναζητούν στην Ενότητα 1 το κείμενο Ινδιάνος Σιάτλ **«Ένα μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο»** και τον σύνδεσμο [Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης](#).

1. Καλούνται να δημιουργήσουν μια **αφίσα** με κοινωνικό μήνυμα για την προστασία του περιβάλλοντος.
2. Εναλλακτικά, δημιουργία σύνθεσης εικόνων (**ψηφιακό κολάζ**) με εικόνες από τη φύση και μήνυμα ευαισθητοποίησης με προτεινόμενα τα εργαλεία της e-me Column και Collage. Αφίσα/κολάζ εμπνευσμένα από το κείμενο «Ένα παλιό μήνυμα στο σύγχρονο κόσμο».

Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα θα μπορούσε να υπάρξει διεπιστημονική διδασκαλία τον/την εκπαιδευτικό των Εικαστικών ([Φύλλο εργασίας Δ2γ](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης μάθησης κάθε μαθητής/-ήτρια επιλέγει και υλοποιεί μία εργασία ή του/της ανατίθεται ανάλογα με τις κλίσεις του/της προσαρμοσμένη στις δυνατότητές του/της.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να μάθουν να ερευνούν και να αντιληφθούν διαφορετικές πλευρές του οικολογικού προβλήματος.
- Να ευαισθητοποιηθούν στο πρόβλημα της οικολογικής καταστροφής.
- Να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους.
- Να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη τους.
- Να κατανοούν τα κοινωνικά μηνύματα και να δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας.

Είδος δραστηριότητας

Project

Εκτιμώμενη διάρκεια

45΄

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Ομαδοσυνεργατική

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Για την εκπόνηση δραστηριότητας προτείνονται τα e-me: Column, e-me: Collage. Εναλλακτικά, αξιοποιούν κάποιο πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνας ή παρουσιάσεων που γνωρίζουν.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ομαδικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται σε ομάδες αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Δραστηριότητα 5

Τίτλος δραστηριότητας

Οπτικοποίηση

Συνοπτική περιγραφή

Σε ολιγομελείς ομάδες ή ζεύγη μαθητών οι διδασκόμενοι/-ες επισκέπτονται τον ιστότοπο του [Φωτόδεντρου Μαθησιακά Αντικείμενα](#), επιλέγουν τον σύνδεσμο με τίτλο [Κλιματική αλλαγή: το κλίμα είναι στο χέρι σου...](#) και μελετούν ιστοσελίδες με οπτικό υλικό. Επίσης, επισκέπτονται τον ιστότοπο του Φωτόδεντρου – [Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία](#) τα [Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας \(Β΄ Γυμνασίου\) – Βιβλίο Μαθητή \(Εμπλουτισμένο\)](#) και αναζητούν στην Ενότητα 1 το κείμενο Ινδιάνος Σιάτλ «**Ένα μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο**» και τον σύνδεσμο [Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης](#).

1. Τους ζητείται **να οπτικοποιήσουν** με εικόνες ή πίνακες ζωγραφικής την όψη που παρουσιάζουν οι πολιτείες των λευκών σήμερα και θα έκαναν τον ερυθρόδερμο να δυσφορεί. Να γράψουν τον λόγο που δημιουργούν δυσaréσκεια.
2. Εναλλακτικά: Σε ορισμένα σημεία του κειμένου ο Σιάτλ αναφέρεται στο μέλλον. Να καταγράψουν τις προβλέψεις του αναφέροντας τα αντίστοιχα χωρία και να γράψουν αυτές που επαληθεύονται στην εποχή μας. Στη συνέχεια να συνδυάσουν το λεκτικό μέρος με τις αντίστοιχες εικόνες και δημιουργήσουν μια **παρουσίαση** με την απάντησή τους ([Φύλλο εργασίας Δ2δ](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να αναπτύξουν δεξιότητες κατανόησης και επεξεργασίας του λογοτεχνικού κειμένου.
- Να ευαισθητοποιηθούν στο πρόβλημα της οικολογικής καταστροφής.
- Να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητά τους.
- Να διαβάσουν κριτικά.

- Να τεκμηριώνουν τις απόψεις τους.
- Να συνδυάσουν το λεκτικό μέρος με αντίστοιχο οπτικό υλικό.
- Να λειτουργήσουν ομαδικά και να συνεργαστούν.

Είδος δραστηριότητας

Επιχειρηματολογία

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Ομαδοσυνεργατική

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Προτείνεται το e-me: Course Presentation. Εναλλακτικά, αξιοποιούν κάποιο πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνας ή παρουσιάσεων που γνωρίζουν.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ομαδικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται σε ομάδες αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με

την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Δραστηριότητα 6

Τίτλος δραστηριότητας

Ηχογράφιση αποσπασμάτων και σχολιασμός

Συνοπτική περιγραφή

Σε ολιγομελείς ομάδες ή ζεύγη μαθητών οι διδασκόμενοι/-ες επισκέπτονται τον ιστότοπο του Φωτόδεντρου – [Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία](#) τα [Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας \(Β΄ Γυμνασίου\) – Βιβλίο Μαθητή \(Εμπλουτισμένο\)](#) και αναζητούν στην Ενότητα 1 το κείμενο Ινδιάνος Σιάτλ **«Ένα μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο»**. Καλούνται να δημιουργήσουν **ηχητικό κείμενο**, στο οποίο θα αφηγούνται μέσω ανάγνωσης χωρία του λογοτεχνικού κειμένου και θα προσθέτουν το δικό τους σχόλιο προφορικά ([Φύλλο εργασίας Δ2ε](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να αναπτύξουν δεξιότητες ανάγνωσης.
- Να οξύνουν την κρίση τους.
- Να εντοπίζουν και να αξιολογούν προβλήματα.
- Να διατυπώνουν την άποψή τους και να σχολιάζουν σημαντικά θέματα (κοινωνικά, πολιτισμικά, περιβαλλοντικά κ.ά.).
- Να λειτουργούν ομαδικά και συνεργατικά.
- Να αποκτήσουν ψηφιακές δεξιότητες.

Είδος δραστηριότητας

Σχολιασμός

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Ομαδοσυνεργατική

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Προτείνεται το e-me: Audio Recorder ή η-τάξη Συνδέσεις δικτύου. Εναλλακτικά, αξιοποιούν κάποιο πρόγραμμα επεξεργασίας ήχου που γνωρίζουν.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ομαδικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται σε ομάδες αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Δραστηριότητα 7

Τίτλος δραστηριότητας

Φιλαναγνωσία

Συνοπτική περιγραφή

Στο πλαίσιο της **φιλαναγνωσίας**, διδασκόμενοι/-ες διαβάζουν ένα άλλο απόσπασμα από το βιβλίο «Η νύχτα των Ινδιάνων-Ένας λόγος του 1855» με τίτλο [Η απάντηση του αρχηγού των ινδιάνων στον πρόεδρο των ΗΠΑ \(1855\)](#) και **συγκρίνουν** τους Ινδιάνους με τους λευκούς ανθρώπους σχετικά με τον πολιτισμό τους, τις αξίες τους κλπ. σε ένα σύντομο κείμενο. Η δραστηριότητα εκπονείται σε ολιγομελείς ομάδες ή σε ζεύγη μαθητών ([Φύλλο εργασίας Δ2στ](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να προβληματιστούν στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση.
- Να συνειδητοποιήσουν την αξία της φύσης για την ανθρώπινη ζωή.
- Να καλλιεργήσουν τον κριτικό γραμματισμό και να οδηγηθούν στη δημιουργία επαρκών αναγνωστών/-στριών.
- Να συγκρίνουν αξίες, πολιτισμούς κλπ. και να αναδεικνύουν ομοιότητες και διαφορές.
- Να λειτουργούν ομαδικά και συνεργατικά.
- Να παροτρυνθούν στη φιλαναγνωσία.

Είδος δραστηριότητας

Αναζήτηση και σύγκριση

Εκτιμώμενη διάρκεια

45΄

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Ομαδοσυνεργατική

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Προτείνεται τα εργαλεία e-me: Essay/ Accordion ή η-τάξη: Εργασίες (on line κείμενο).

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας που αναζητείται από το διαδίκτυο.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ομαδικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται σε ομάδες αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπυχωτή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Δραστηριότητα 8

Τίτλος δραστηριότητας

Δημιουργία ταινίας μικρού μήκους

Συνοπτική περιγραφή

Σε ολιγομελείς ομάδες ή ζεύγη οι μαθητές/-ήτριες παρακολουθούν το βίντεο [Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#), το οποίο περιλαμβάνει το ομώνυμο τραγούδι οπτικοποιημένο και με υπότιτλους από την Ομιλία του Ινδιάνου Σιάτλ.

Στη συνέχεια δημιουργούν ένα σύντομο βίντεο ή μια ταινία μικρού μήκους (1' - 9') με τίτλο «Οι προβλέψεις του Ινδιάνου Σιάτλ» συνδυάζοντας αποσπάσματα του λογοτεχνικού κειμένου του παρελθόντος με εικόνες του παρόντος και ανάλογη μουσική υπόκρουση, όπως [Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#) με όποιο εργαλείο θέλουν ([Φύλλο εργασίας Δ2η](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να προβληματιστούν στη σχέση του ανθρώπου με τη φύση.
- Να διαπιστώσουν τη διαχρονικότητα των προβλημάτων.
- Να συσχετίσουν τα λεγόμενα του παρελθόντος με την επαλήθευσή τους στο παρόν εντοπίζοντας τα αίτια.
- Να συγκρίνουν τις αξίες και τον πολιτισμό του λογοτεχνικού κειμένου με τις αξίες του παρόντος και τον σύγχρονο πολιτισμό.
- Να λειτουργήσουν ομαδικά και να συνεργαστούν.
- Να αναπτύξουν τον οπτικό και ψηφιακό γραμματισμό.

Είδος δραστηριότητας

Project

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Ομαδοσυνεργατική

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Χρησιμοποιούνται τα εργαλεία με τα οποία οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι, καθώς η δραστηριότητα κρίνεται απαιτητική.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας που αναζητείται από το διαδίκτυο.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ομαδικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Η σχολική τάξη εργάζεται σε ομάδες αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό που έχει επιλέξει από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη των σχετικών Φύλλων εργασίας της κάθε Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαμορφώνουν ομάδες εργασίας και έχουν στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση δραστηριοτήτων και εφαρμογών επιτρέπει την κατανόηση του βασικού θέματος, τη δημιουργία προβληματισμού, την ερμηνεία συμπεριφορών και παρέχει τη δυνατότητα για πολλές δεξιότητες, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η συνεργασία, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η οργανωτική ικανότητα, η ενσυναίσθηση, η επίλυση προβλημάτων και ο ψηφιακός γραμματισμός.

Δραστηριότητα 9

Τίτλος δραστηριότητας

Δημιουργική γραφή

Συνοπτική περιγραφή

1. Οι μαθητές και οι μαθήτριες εκπονούν δραστηριότητες **δημιουργικής γραφής**. Γράφουν κείμενο 150 λέξεων με τίτλο μία από τις παρακάτω επιλογές: α) Η πόλη με τα μάτια του Ινδιάνου β) Σκέψεις μιας μικρής Ινδιάνας.
2. Άλλη εκδοχή: Βασισμένοι στις παραγράφους 2-5 του κειμένου γράφουν τη δική τους **ομιλία** (150 λέξεις) για την ημερίδα του σχολείου τους, στην οποία παρουσιάζουν με συντομία φαινόμενα οικολογικής καταστροφής, που επαληθεύουν το προφητικό κείμενο του Ινδιάνου Σιάτλ και το καθιστούν επίκαιρο. Στην ομιλία τους προτείνουν δύο τρόπους που θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.
3. Εναλλακτικά, **ηχητικό κείμενο** ([Φύλλο εργασίας Δ3](#)).

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται:

- Να αναπτύξουν δεξιότητες ανάγνωσης, ερμηνείας και κριτικής.
- Να αξιοποιήσουν τη φαντασία τους.
- Να αναδείξουν τη δημιουργικότητά τους.
- Να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση.
- Να μάθουν να επιχειρηματολογούν.
- Να αναπτύξουν τη δεξιότητα επίλυσης προβλήματος.

Είδος δραστηριότητας

Επίλυση προβλήματος

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Παραγωγή κειμένου (ατομική δραστηριότητα)

Εργαλεία

Επιλέγεται η αξιοποίηση ψηφιακών πόρων του Φωτόδεντρου με την υποστήριξη φύλλου εργασίας. Για την εκπόνηση δραστηριότητας προτείνονται τα e-me: Essay/ Accordion ή η-τάξη: Εργασίες (on line κείμενο), εναλλακτικά e-me: Audio Recorder, αν υπάρχει η δυνατότητα για φορητούς υπολογιστές στην αίθουσα διδασκαλίας ή εκπόνησης της δραστηριότητας στο εργαστήριο πληροφορικής. Εναλλακτικά, αξιοποιούν κάποιο πρόγραμμα επεξεργασίας ήχου που γνωρίζουν.

Πηγές

Πηγή άντλησης του απαραίτητου εκπαιδευτικού υλικού του Σεναρίου αποτελεί το Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα και ψηφιακό υλικό κατάλληλο για δραστηριότητες σύμφωνα τα ΠΣ λογοτεχνίας.

Ενορχήστρωση τάξης

Οι μαθητές και οι μαθήτριες πραγματοποιούν ατομικές δραστηριότητες.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Κάθε μαθητής/-ήτρια στη σχολική αίθουσα εργάζεται ατομικά. Αξιοποιεί το ψηφιακό υλικό από το Φωτόδεντρο Μαθησιακών Αντικειμένων με την υποστήριξη του σχετικού Φύλλου εργασίας της συγκεκριμένης Δραστηριότητας.

Ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, σε όλες τις φάσεις του Σεναρίου, αναφέρεται σε αυτόν του εμπνευστή και οργανωτή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της φθίνουσας υποστήριξης της σχολικής τάξης με την πρόοδο της εξέλιξης του Σεναρίου και τις προηγούμενες εκπαιδευτικές εμπειρίες ανάλογων διαδικασιών των μαθητών και μαθητριών.

Ενέργειες μαθητών και μαθητριών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο με την αξιοποίηση ατομικών δραστηριοτήτων και εφαρμογών καλλιεργούν αναγνωστικές και κοινωνικές δεξιότητες (ανάγνωση, συγγραφή, κριτική σκέψη, ενσυναίσθηση).

Εναλλακτικό σχέδιο δράσης

Το Σενάριο προορίζεται για ψηφιακή εφαρμογή. Ωστόσο, αν δεν «δουλέψει» ένα λογισμικό ή το διαδίκτυο οι

δραστηριότητες μπορούν να υλοποιηθούν χωρίς τη χρήση διαδικτύου. Χρησιμοποιείται το έντυπο σχολικό βιβλίο, ο/η διδάσκων/-ουσα προβάλλει υλικό, το οποίο έχει «κατεβάσει» και αποθηκεύσει στους Η/Υ του Εργαστηρίου Πληροφορικής ή στους φορητούς Η/Υ και επομένως δεν χρειάζεται on line προβολή. Επίσης, μοιράζει τα Φύλλα εργασίας σε έντυπη μορφή. Όλες οι δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιηθούν με τον εναλλακτικό τρόπο που προτείνεται στα Φύλλα εργασίας εκτός από τη Δ2η, η οποία δεν θα ανατεθεί. Τέλος, οι εικόνες δύναται να αντικατασταθούν από ζωγραφιές των μαθητών/-τριών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Είδος αξιολόγησης

Διαμορφωτική μορφή αξιολόγησης με την εφαρμογή διαδικασιών συμμετοχικής παρατήρησης, ψηφιακής καταγραφής μέσω ερωτηματολογίου και αξιοποίησης των εργασιών των μαθητών και μαθητριών σε όλη τη διάρκεια εφαρμογής του Σεναρίου. Στο πλαίσιο της τελικής αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη οι επιδιώξεις του διδακτικού σχεδίου, οι στρατηγικές και οι τεχνικές που ακολουθήθηκαν, η διαδικασία υλοποίησης, αλλά και η προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού και η επεκτασιμότητα του σχεδίου αντιμετωπίζοντας τυχόν δυσκολίες που μπορεί να συνάντησαν οι μαθητές και οι μαθήτριες κατά την πραγματοποίησή του.

Εργαλείο/α αξιολόγησης

Επιλέγονται διαδικασίες διαμορφωτικής αξιολόγησης:

α) Με την καταγραφή επιμέρους στοιχείων, όπως καταγραφή συγκεκριμένων συμπεριφορών και γεγονότων αλλά και επιμέρους στοιχείων που επιδρούν στην υλοποίηση της διδακτικής εφαρμογής. Ειδικότερα, αναφέρονται στις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες, στο ενδιαφέρον, στις πρακτικές υλοποίησης, στις δυσκολίες των μαθητών και μαθητριών, στις δυνατότητες του εκπαιδευτικού υλικού.

β) Με την ανατροφοδότηση μέσω του συνόλου των εργασιών των μαθητών και μαθητριών που συμπεριλαμβάνονται στα προτεινόμενα Μαθησιακά Αντικείμενα και με τον σχολιασμό των εργασιών κάθε είδους.

γ) Με την απάντηση ερωτημάτων: Πώς συνεργάστηκαν στις ομάδες εργασίας; Σε ποιο βαθμό έδειξαν επάρκεια σε δεξιότητες, όπως η κατανόηση, η διατύπωση συμπερασμάτων, η επίλυση προβλημάτων, ο ψηφιακός γραμματισμός;

δ) Με την εναλλακτική αξιοποίηση της διαδικασίας ερωτηματολογίου μετά την υλοποίηση του Σεναρίου.

Αντίκτυπος

Η μέθοδος project μπορεί να αποτελέσει γόνιμο τρόπο, για να κινητοποιηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών και των μαθητριών να αναγνώσουν ολόκληρο λογοτεχνικό βιβλίο και να διαπιστώσουν τη σύνδεση των ιδεών και των αξιών, που διατυπώνονται στο λογοτέχνημα, με τη δική τους εποχή. Επίσης, να αντιληφθούν ότι η λογοτεχνία σχετίζεται με άλλες τέχνες, όπως η κινηματογραφία, η εικονογράφηση, η μουσική, να συνειδητοποιήσουν ότι η λογοτεχνία υπάρχει πολλαπλώς στην καθημερινότητά τους και δεν αποτελεί μόνο διδακτικό αντικείμενο. Εντέλει, μπορεί να δοθεί το έναυσμα για ενίσχυση της φιλιαναγνωσίας εκτός σχολικής αίθουσας, ώστε να δημιουργηθούν ευαισθητοποιημένοι/-μένες αναγνώστες/-στριες με πνευματική καλλιέργεια και κοινωνικές δεξιότητες, που συμβάλλουν στη ουσιαστική σχέση ατόμου και κοινωνίας (Συρίγα 2022).

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Η επεκτασιμότητα του διδακτικού Σεναρίου σχετίζεται με αύξηση του χρόνου εφαρμογής του. Μπορεί να περιλαμβάνει:

- Συνεργασίες εκπαιδευτικών διεπιστημονικές, στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων ή μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Διεπιστημονικότητα και διαθεματικότητα με το μάθημα της Ν. Γλώσσας, στην 7η ενότητα. Προτείνεται το κείμενο 3 με τίτλο "Η ντροπή των πλαστικών" και από το Διαδραστικό Σχολικό Βιβλίο δραστηριότητες της συγκεκριμένης ενότητας.
- Δραστηριότητες που ανατίθενται για το σπίτι και απαιτούν περισσότερο χρόνο, όπως η ανάγνωση ολόκληρου του βιβλίου «Η νύχτα των Ινδιάνων-Ένας λόγος του 1855» στο πλαίσιο της φιλιαναγνωσίας.
- Σχολική εκδήλωση με θέμα «Φροντίζω το περιβάλλον» (τραγούδια, θεατρικά δρώμενα, προβολές κ.ά.), ημερίδα με το ίδιο θέμα.
- Συγγραφή διηγημάτων ή οικολογικού παραμυθιού και έκδοσή τους.
- Περιβαλλοντικές δράσεις εθελοντισμού από τη σχολική κοινότητα.
- Εικαστική έκθεση με μαθητικές δημιουργίες με θέμα «Φροντίζω το περιβάλλον».
- Ψηφιακό περιοδικό ή ψηφιακή σχολική εφημερίδα με αφιέρωμα στην οικολογία.
- Κοινές δράσεις οικολογικού περιεχομένου με άλλα σχολεία.
- Λογοτεχνία και κινηματογράφος. Παρακολούθηση της ταινίας WALL-E, βραβευμένη με Χρυσή Σφαίρα και Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας Κινουμένων Σχεδίων, εγκεκριμένη από το Υπουργείο Παιδείας. Προτεινόμενη δραστηριότητα: Το κείμενο «Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο» χρονολογείται γύρω στα 1855. Η ταινία [WALL-E](#), επιστημονικής φαντασίας κινουμένων σχεδίων, αναφέρεται στο μέλλον, 700 χρόνια μακριά από σήμερα. Σε ένα δικό σας κείμενο αφήγησης 150 λέξεων να συσχετίσετε την ομιλία με την ταινία.
- Αγώνες επιχειρηματολογίας-αντιλογίας.

Παραλλαγές

Μπορεί να γίνει οποιαδήποτε τροποποίηση της αρχικής διδακτικής πρότασης στο πλαίσιο των ιδιαίτερων αναγκών κάθε εκπαιδευτικού και σχολικής τάξης. Η τροποποίηση μπορεί να αφορά την έκταση της εφαρμογής, την προσθήκη ή αλλαγή θεματικών ενοτήτων που εξετάζονται, τη διαμόρφωση του υλικού, την προσθήκη ή επικαιροποίηση του προτεινόμενου εκπαιδευτικού υλικού στη βάση ιδιαίτερων αναγκών του επιλεγόμενου θέματος, την ικανοποίηση άλλων ιδιαίτερων παιδαγωγικών παραμέτρων της σχολικής τάξης.

Το Σενάριο θα μπορούσε να εφαρμοστεί με συνδυασμό σύγχρονης-ασύγχρονης διδασκαλίας και να αξιοποιηθούν οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες webex, e-me και η τάξη και τα αντίστοιχα ψηφιακά εργαλεία που διαθέτουν.

Βιβλιογραφία

Αγγελάκος, Κώστας (2003). Η ένταξη της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης στο επίσημο πρόγραμμα του ελληνικού σχολείου: από τη μυθοποίηση στην «ομαλή προσγείωση». Στο Κ. Αγγελάκος (Επιμ.), *Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο*, (σσ. 13-17). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Αθανασοπούλου, Α. (2005). Σχεδιάσμα για μια Γραμματική της ποιητικής γλώσσας (Σκέψεις και προτάσεις για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας). Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (Επιμ.), *Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση* (σσ. 143-173). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Αποστολίδου, Β., Καπλάνη, Β. Κουντουρά, Λ., Πασχαλίδης, Γρ., Τσαρμοπούλου, Α. & Χοντολίδου, Ε. (2004). Παιδαγωγικές αρχές του προγράμματος. Στο Β. Αποστολίδου, Β. Καπλάνη & Ε. Χοντολίδου (Επιμ.), *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο... μια νέα πρόταση διδασκαλίας* (σσ. 37- 65). Αθήνα: Τυπωθήτω Γ. Δάρδανος.

Αποστολίδου, Β. & Χοντολίδου, Ε. (2007). *Διδάσκοντας λογοτεχνία στο Γυμνάσιο. Προτάσεις για την αξιοποίηση του διδακτικού υλικού*. Ανακτήθηκε 19 Αυγούστου 2021, από <https://www.openbook.gr/didaskontas-logotexnia-sto-gymnasio/>

Boudrit, A. (2007). *Η ομαδοσυνεργατική μάθηση*. Στο Κ. Αγγελάκος (Επιμ.). Αθήνα: Κέδρος.

Γαραντούδης, Ε. (2005). Η διδασκαλία της λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Θεωρία και πράξη. Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (Επιμ.), *Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση* (σσ. 21-33). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Γιωτοπούλου, Κ. (2018). Κινηματογραφικές ταινίες στο μάθημα της λογοτεχνίας: Οι μαθητές μιλούν για την εμπειρία τους. Στο Β. Αποστολίδου, Δ. Κόκορης, Μ. Γ. Μπακογιάννης & Ε. Χοντολίδου (Επιμ.), *Λογοτεχνική ανάγνωση στο σχολείο & στην κοινωνία* (σσ. 603-613). Αθήνα: Gutenberg.

- Frey, K. (2015). *Η «Μέθοδος Project»*. Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη α.ε.
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2021). Πρόγραμμα σπουδών Λογοτεχνίας στις Α΄, Β, και Γ΄ τάξεις Γυμνασίου. Αθήνα: ΙΕΠ.
- Καλογήρου, ΤΖ. (2009). *Τέρψεις και ημέρες ανάγνωσης*, τ. Α΄. Αθήνα: Σχολή Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου.
- Καμπεζά, Μ. (χ.η.). Η παιδαγωγική σκέψη των Dewey και της Montessori και η σύγχρονη εκπαιδευτική πρακτική. Ανακτήθηκε 6 Μαρτίου 2022, από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/omep/article/view/18195/16161>
- Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (2018). Πολιτισμική παιδεία-αναγνωσιμότητα: Βασικοί όροι ανάπτυξης της φιλαναγνωσίας. Στο Β. Αποστολίδου, Δ. Κόκορης, Μ. Γ. Μπακογιάννης & Ε. Χοντολίδου (Επιμ.), *Λογοτεχνική ανάγνωση στο σχολείο & στην κοινωνία* (σσ. 60-73). Αθήνα: Gutenberg.
- Κιοσσές, Σ. & Χατζημαυρουδή, Ε. (2020). *Η Λογοτεχνία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Κριτική.
- Langer, J. A. (2018). Ο πόλος της λογοτεχνικής εκπαίδευσης στον 21ο αιώνα. Στο Β. Αποστολίδου, Δ. Κόκορης, Μ. Γ. Μπακογιάννης & Ε. Χοντολίδου (Επιμ.), *Λογοτεχνική ανάγνωση στο σχολείο & στην κοινωνία* (σσ. 27-36). Αθήνα: Gutenberg.
- Ματσαγγούρας Γ., Ηλίας (2002). Διεπιστημονικότητα, διαθεματικότητα και ενιαιοποίηση στα νέα Προγράμματα Σπουδών: Τρόποι οργάνωσης της σχολικής γνώσης. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, Ειδικό Αφιέρωμα στη Διαθεματικότητα, τ. 7, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Μπαλάσκας, Κ. (2002). *Ταξίδι με το κείμενο. Προτάσεις για την ανάγνωση της Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Επικαιρότητα.
- Οδηγίες για τη διδασκαλία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας του Ημερησίου και του Εσπερινού Γυμνασίου για το σχολικό έτος 2021-2022 Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. εισ. Υ.ΠΑΙ.Θ. 105534/Δ2/31-08-2021 έγγραφο.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003). Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών στο ΦΕΚ ΦΕΚ 303B/13-03-2003, ΦΕΚ 304B/13-03-2003.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2011). Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Ν. Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο.
- Πάτσιου, Β. & Καλογήρου, ΤΖ. (2013). Εισαγωγή. Στο Β. Πάτσιου & ΤΖ. Καλογήρου (Επιμ.), *Η δύναμη της λογοτεχνίας. Διδακτικές προσεγγίσεις – Αξιοποίηση διδακτικού υλικού (Δημοτικό – Γυμνάσιο - Λύκειο)*, (σσ. 9-19). Αθήνα: Gutenberg.
- Πρόσωπα, ιδέες και θέματα στις επιστήμες της αγωγής - Από το μύθο της παιδαγωγικής επάρκειας στην*

ουσία της παιδαγωγικής σκέψης (2010). Αγγελάκος, Κ. (επιμ.). Αθήνα: Κέδρος.

Συρίγα, Παρασκευή (2022). *Η λογοτεχνία ως αντικείμενο διδασκαλίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση - Δυνατότητες της μεθόδου project στο μάθημα της Λογοτεχνίας*. *Νέα Παιδεία*, τχ. 181, σ. 186-194.

Tomlinson, C. A. (2015). *Πώς να διαφοροποιήσουμε τη διδασκαλία σε τάξεις μεικτής ικανότητας*. Στο Ε. Κορρέ (Επιμ.). Αθήνα: Γρηγόρη.

ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. (2014). «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών», *Οδηγός για τον εκπαιδευτικό-«Εργαλεία Διδακτικών Προσεγγίσεων»*, Γλώσσα-Λογοτεχνία. Ανακτήθηκε 10 Μαρτίου 2022, από

http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/10777/1840_%CE%9F%CE%94%CE%97%CE%93%CE%9F%CE%A3_%20%CE%9

Φρυδάκη, Ε. (2003). *Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική.

Το σενάριο βασίζεται στο template «[Γενικό Template εκπαιδευτικών σεναρίων \(Generic Learning Scenario Template\)](#)».